

Samen werken aan lezen en gelijke kansen

Door Dia Wesseling, adviseur educatie bij [Probiblio](#).

Met een grote glimlach komt **Anouk Loer** (leesconsulent bij Bibliotheek Waterland) op de dienstfiets aan bij de school in Purmerend-Noord. Uit haar fietstas komt een stapel nieuwe kinderboeken en een zak met verse koekjes. In de hal waar de Bibliotheek een prominente plek heeft gekregen, zet ze de nieuwe boeken goed zichtbaar neer en overlegt ze even met de aanwezige hulpouder over het uitleensysteem.

In de teamkamer feliciteert ze schooldirecteur **Petra Vonk** met het behalen van haar schoolleidersdiploma, vult ze de BKoektrommel en legt ze de nieuwe brochure van de Bibliotheek op tafel. Als ook **Mia Versteegen** (taal/leesspecialist en onderwijsadviseur bij 1801) enthousiast wordt onthaald, zijn we compleet! We gaan het hebben over de samenwerking tussen de school, de onderwijsadviesdienst en de Bibliotheek in het taaltraject op OBS Noorderlicht.

Kun je iets vertellen over je school en de aanleiding van het taaltraject?

Petra: *'We zijn een openbare basisschool in een wijk waarin ongeveer de helft van onze leerlingen uit gezinnen met een migratieachtergrond komen. Dat betekent dat je je onderwijs daar op af moet stemmen. Toen ik hier vorig jaar begon, speelde er best het één en ander. Op begrijpend lezen en rekenen werd er slecht gescoord. Als team hebben we nagedacht: hoe krijgen we de basis op orde? Je kunt niet alles tegelijkertijd aanpakken, dus we hebben samen besloten om eerst in te zetten op taal – omdat taal de basis is van alles. Je moet de taal goed beheersen, wil je ook een gelijke kans hebben in de maatschappij.*

We hebben Onderwijsadviesbureau 1801 gevraagd dit traject te begeleiden en hebben ook meteen Anouk als leesconsulent van de Bibliotheek op school erbij betrokken. Juist om de neuzen allemaal dezelfde kant op te krijgen.'

Hoe ziet het traject eruit?

Mia: *'Het taaltraject bestaat uit studieochtenden en klassenobservaties. Het leerteam – waar wij alle drie in zitten met nog twee leerkrachten - bereidt de studiedag voor. Uit het intakegesprek kwam naar voren dat de school graag met een doorgaande taal-/leeslijn wil gaan werken en dat men eigenaarschap van leerlingen en leerkrachten belangrijk vindt.*

Het technisch lezen was gelukkig al redelijk op orde en tijdens de studieochtenden wisselden we uit wat er nu precies gebeurt in de verschillende groepen en wat je eventueel in het aanbod kan schrappen. Soms wordt er zoveel ingezet! De leerkrachten zijn zich nu meer bewust welke instructie nodig is voor welke leerlingen.

We hebben het afgelopen jaar vier studieochtenden gehad en we merken dat het team heel erg betrokken is en het meteen oppakt. Dat eigenaarschap is er!'

Petra: *'We hoorden van leerkrachten dat kinderen niet graag lezen, dus hebben we nu leesbevordering hoog in het vaandel staan. Samen met de leescoördinator stelde Anouk een leesplan op met daarin aanbevelingen over voorlezen, vrij lezen en praten over boeken. Met haar kennis hebben we ook de Bibliotheek in de school weer aantrekkelijk gemaakt. Er is een digitaal uitleensysteem gekomen, er zijn hulpouders en duidelijke afspraken. We merken dat hierdoor het leesplezier groter wordt en dat blijkt ook uit de resultaten van de Bibliotheek op school*

monitor. Binnenkort gaan we nog uitbreiden met meer informatieve boeken die aansluiten bij onze nieuwe methode van wereldoriëntatie. Zo wordt het langzamerhand één mooi geheel.'

Anouk: 'In het begin had ik weleens het gevoel dat leerkrachten dachten: er komt nog meer bij. En dat gevoel heb ik nu niet meer. Dat vind ik zo fijn van de aanpak de Bibliotheek op school, dat het niet binnen 1 jaar af hoeft.'

Paste jullie leesplan in het taaltraject?

Anouk: 'Ja, het mooie is dat je hetzelfde voor ogen hebt en ik richt me daarbij vooral op het stuk leesplezier. Leerlingen vragen nu uit zichzelf om bepaalde boeken, vertellen over wat ze hebben gelezen, dat ze in de Bibliotheek zijn geweest of vragen: wanneer kom je weer? En ook de leerkrachten zijn enthousiast, zo heeft de leerkracht van groep 6 bijvoorbeeld de werkvorm 'boekensushi' gedaan met de boeken die ik voor het project WATER had gebracht. Supergoed!'

Betrekken jullie ook ouders erbij?

Petra: 'Ja, nieuwe ouders krijgen van mij een tasje mee met de schoolgids, uitleg over het Oudercafé, een inschrijfformulier voor de Bibliotheek en een leesboekje. En Anouk vertelt o.a. over het belang van lezen in het Oudercafé - dat is trouwens een initiatief van de Bibliotheek.'

Anouk: 'Ik ben ook nog bij de informatieavonden geweest in de onderbouw en geef elke maand tips aan ouders in de nieuwsbrief.'

Hoe gaan jullie hiermee verder?

Mia: 'Het komend schooljaar gaan we nog dieper in op woordenschat, begrijpend lezen en ook hoe je taal verbindt aan spel in de onderbouw. Het team heeft besloten om begrijpend lezen op te hangen aan wereldoriëntatie, om het zo betekenisvol mogelijk te maken. Dan richt je je qua woordenschat ook op die thema's. En met de Bibliotheek gaan we er natuurlijk voor zorgen dat daarbij rijke teksten kunnen worden gebruikt.'

Petra: 'We zijn aan het kijken naar verteltassen en ik zou nog wel zichtbaarder willen maken in de school en in de klassen, dat taal & lezen echt een speerpunt is.'

Wat vinden jullie van de samenwerking tussen de school, 1801 en de Bibliotheek Waterland?

Mia: 'Ik vond het vanaf het begin meteen een meerwaarde om de handen in één te slaan. Op deze school doet men er alles aan om de leerlingen gelijke kansen te geven.'

Petra: 'Fijn om de expertise van elkaar zo in te zetten. Uiteraard maken wij als school uiteindelijk de keuzes, maar het ligt allemaal zo op één lijn.'

Anouk: 'Het vertrouwen moet ook groeien bij zo'n samenwerking. Als ik het moment dat ik hier binnenkwam vergelijk met nu, dan zie ik al wel echt verschil in de leescultuur. Boeken en lezen zijn nu veel meer onderdeel van het onderwijs.'

Wat heeft je positief verrast in dit taaltraject?

Petra: 'Dat iedereen het zo omarmd heeft. En dat er daardoor in een jaar tijd zoveel van de grond gekomen is. Ik denk dat vooral helpt dat het team gaandeweg het traject ontdekte, dat ze er zelf invloed op hebben. En dat het duidelijk is waarom we dit doen en waar we naar toe gaan. Dat is het belangrijkste en ik moet zeggen dat ik daar wel trots op ben...!'

Wat zijn 'fouten' waar jullie van geleerd hebben?

Petra: 'Niet te snel willen. Je moet het team meenemen, tijd nemen voor vragen, stilstaan bij de dingen die ze lastig vinden, dingen uit laten proberen. Dat zag je bijvoorbeeld bij de afspraak over 15 minuten vrij lezen. Dat gaf best wat weerstand in het begin en nu doen ze het allemaal. En ze vinden het nog fijn ook! Gun ze de tijd om het op te pakken.'

Welke tip hebben jullie voor andere scholen, bibliotheken en onderwijsadviesdiensten?

Petra: 'Zoek de samenwerking op! Dat gaat je wat brengen!'

Mia: 'Neem contact op met de bieb, want er kan heel veel.'

Anouk: 'Ga in gesprek met adviesdiensten in het werkgebied van je Bibliotheek en zorg dat je aanhaakt als er een taaltraject start of loopt op een school.'

Enne,....hoe zit het met die koekjes, Anouk?

'Al onze scholen hebben een gevulde Bkoektrommel gekregen. De leesconsulenten komen regelmatig langs om de Bkoektrommel letterlijk en figuurlijk te vullen met verse koekjes, nieuwe werkvormen, advies over bijvoorbeeld rijke teksten, boeken en tips.'

Wat wil jij tenslotte nog kwijt, Petra?

'Ons schoolbestuur Opspoor heeft drie kernwaarden: 'vertrouwen, verbinden en meesterschap' en eigenlijk zijn dat ook de woorden die op dit traject slaan. We maken gebruik van elkaars meesterschap, we verbinden de verschillende expertises en het vertrouwen is er dat we het met elkaar gaan doen.'

Meer weten?

[OBS Noorderlicht](#) is een school met ongeveer 100 leerlingen en maakt deel uit van OPSPOOR, een stichting met 37 scholen in Purmerend en omliggende gemeenten. Mail: directie.noorderlicht@opspoor.nl

[Jeugd en onderwijsadvies 1801](#) is ontstaan uit een fusie tussen OnderwijsAdvies en Marant. Mail: info@1801.nl

[Bibliotheek Waterland](#) werkt samen met alle 54 basisscholen in het werkgebied, waarvan met 21 scholen structureel met de Bibliotheek *op school* aanpak. Mail: educatie@Bibliotheekwaterland.nl

